

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเหมาะสมและประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมทางไกลของสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยจำนวน 5 หลักสูตร คือหลักสูตรกลยุทธ์ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา หลักสูตรทักษะในการปรับปรุงงาน หลักสูตรการจัดระเบียบสถานที่ทำงานด้วยกิจกรรม 5 ส. หลักสูตรการพัฒนาหัวหน้างาน และ หลักสูตรการพัฒนาผู้บริหาร ได้สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลของศูนย์ฝึกอบรมทางไกล สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 5 หลักสูตรในด้าน
 - 1.1 ความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.2 ประโยชน์ของเนื้อหาต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางไกล ในด้านความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองประโยชน์ของเนื้อหาต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน คะแนนที่รับรู้จากการทำแบบทดสอบช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม และปริมาณการอ่านชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้รับผิดชอบดำเนินการฝึกอบรมทางไกลของศูนย์ฝึกอบรมทางไกลสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยในการที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีความเหมาะสมถูกต้องตามหลักวิชาการ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางไกลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรอื่นๆ ที่ศูนย์ฝึกอบรมทางไกล สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยจะจัดดำเนินการในอนาคต

3. เป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อพัฒนาการฝึกอบรมทางไกลทั้งในด้านวิธีการดำเนินการฝึกอบรม การให้บริการ การผลิตชุดฝึกอบรมหรือชุดการเรียนด้วยตนเองของระบบการฝึกอบรมทางไกลต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลของสกินเนอร์ (Skinner, 1968 อ้างถึงใน นภาพรสิงห์หัต, 2531) นักศึกษาที่ได้นำเอาหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอนกล่าวว่า จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งอาจแตกต่างด้านร่างกาย ความแตกต่างทางด้านอารมณ์ความแตกต่างด้านสังคม ความแตกต่างด้านสติปัญญา หรือความแตกต่างด้านความต้องการ ฯลฯ

จินตนา บิลมาศ (2532) ได้ทำการประเมินโครงการฝึกอบรมทางไกลของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนสำนักงาน ก.พ ผลการวิจัย พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติราชการที่มีระดับตำแหน่งระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นว่าชุดการเรียนมีประโยชน์ต่อตนเองในการปฏิบัติงานแตกต่างกันส่วนหลักสูตรการบริหารงานบุคคลมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

นุปรกรณ์ จันทราปรกรณ์ (2533) ได้ทำการติดตามผลโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมในหน่วยงานของสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนใหญ่ เห็นว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้ในระดับปานกลาง แต่ผู้บังคับบัญชาของผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ได้บังคับบัญชาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้ในระดับมาก

จากทฤษฎีและผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานดังนี้

ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลที่มีภูมิลำเนาต่างกันในด้าน

วุฒิการศึกษา

ตำแหน่งงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน
 คะแนนที่ได้รับจากการทำแบบทดสอบ
 ช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม
 และปริมาณการอ่านชุดการเรียนด้วยตนเอง
 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเอง และประโยชน์ของ
 เนื้อหาต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลของศูนย์ฝึกอบรมทางไกลสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยจำนวน 1,872 คน ใน 5 หลักสูตร คือ หลักสูตรกลยุทธ์ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาหลักสูตรทักษะในการปรับปรุงงาน หลักสูตรการจัดระเบียบสถานที่ทำงานด้วยกิจกรรม 5 ส.หลักสูตรการพัฒนาหัวหน้างาน และหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำหรับพิจารณาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามทศนะของ अबดุลย์ เอซิช ซากาเรีย (Abdul Aziz Zakaria) ในช่วงประชากร 2,000 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 322 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการเรียนด้วยตนเองของผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลของศูนย์ฝึกอบรมทางไกล สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งจำแนกตามหลักสูตรที่ผ่านการฝึกอบรมทางไกลประกอบด้วยวุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน คะแนนที่ได้รับจากการทำแบบทดสอบช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมและปริมาณการอ่านชุดการเรียนด้วยตนเอง จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเอง 6 ด้าน คือ ด้านจุดประสงค์ เนื้อหา ภาษา กิจกรรมในการเรียน การประเมินผล และรูปแบบการนำเสนอความรู้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหาและการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อวิธีจัดดำเนินการฝึกอบรมทางไกล ของศูนย์ฝึกอบรมทางไกล สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการจัดส่ง และรับแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 280 ฉบับ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องการสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วพบว่า มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 264 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.90 ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 คน และนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS/PC+)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับมาทั้งหมดทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์สถิติการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC+) เพื่อหาค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง และความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะอื่นๆ

2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ข้อมูลของแบบทดสอบตอนที่ 3 และระดับตอนที่ 3 ซึ่งเป็นความคิดเห็นของผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกล ที่มีต่อความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเองและประโยชน์ของเนื้อหาต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่และประเมินระดับความคิดเห็นจากค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ

3. ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ระดับความคิดเห็นของผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลด้านความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเองด้านประโยชน์ของเนื้อหาและการนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่ ตามตัวแปรอิสระด้านวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์

ในการทำงาน คะแนนที่ได้รับในจากการทำแบบทดสอบช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมและปริมาณ การอ่านชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลทั้ง 5 หลักสูตร แล้วทดสอบความ แตกต่างด้วยสถิติทดสอบที (t-test Statistic) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลของ ศูนย์ฝึกอบรมทางไกล สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยดังนี้คือ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามและการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตาม ภูมิภาค

1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ผ่านการอบรมทางไกลทั้ง 5 หลักสูตร โดยเรียงลำดับตาม หลักสูตรที่มีผู้เข้าอบรมจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ หลักสูตรการพัฒนาหัวหน้างาน (ร้อยละ 34.80) หลักสูตรการพัฒนาผู้บริหาร (ร้อยละ 25.80) หลักสูตรกลยุทธ์การวิเคราะห์และแก้ปัญหา (ร้อยละ 16.30) หลักสูตรทักษะในการปรับปรุงงาน (ร้อยละ 13.60) และหลักสูตรการจัดระเบียบ สถานที่ทำงานด้วยกิจกรรม 5ส. (ร้อยละ 9.50)

2. การจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามภูมิภาคที่ต่างกัน 6 ด้านคือ

2.1 วุฒิมัธยมศึกษา เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 53.00) มากกว่าผู้จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 47.00)

2.2 ตำแหน่งงาน เป็นผู้มีตำแหน่งหัวหน้างาน หรือหัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 79.50) มากกว่าผู้ปฏิบัติงาน (ร้อยละ 20.50)

2.3 ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 87.50) มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี (ร้อยละ 12.50)

2.4 คะแนนที่ได้รับจากการทำแบบทดสอบ เป็นผู้มีคะแนน 60 คะแนนขึ้นไป (ร้อยละ 91.30) มากกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า 60 คะแนน (ร้อยละ 8.70)

2.5 เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม เป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมซึ่งจบตามกำหนดของ หลักสูตร (ร้อยละ 93.60) มากกว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมซึ่งจบช้ากว่ากำหนดของหลักสูตร (ร้อยละ 6.40)

2.6 ปริมาณการอ่านชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีผู้ผ่านการฝึกอบรมซึ่งอ่านชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 1 ครั้งก่อนทำแบบทดสอบ (ร้อยละ 63.30) มากกว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมซึ่งอ่านชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2 ครั้งขึ้นไป ก่อนทำแบบทดสอบ (ร้อยละ 36.70)

สรุปผลการวิจัยพบว่า มีผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการพัฒนาหัวหน้างาน มาก ที่สุด รองลงมาคือหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหาร หลักสูตรกลยุทธ์การวิเคราะห์และแก้ปัญหา หลักสูตรทักษะในการปรับปรุงงาน และหลักสูตรการจัดระเบียบสถานที่ทำงานด้วยกิจกรรม 5 ส. มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งหัวหน้างานหรือหัวหน้าฝ่าย มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไปมีคะแนนที่ได้รับจากการทำแบบสอบถาม 60 คะแนนขึ้นไป ใช้เวลาในการฝึกอบรมโดยจับตามกำหนดของหลักสูตร และมีปริมาณการอ่านชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 1 ครั้ง ก่อนทำแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 : ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1. ความคิดเห็นของผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) หากพิจารณาเป็นรายด้านยังพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ รูปแบบการนำเสนอความรู้ ($\bar{X} = 4.07$) กิจกรรมในการเรียน ($\bar{X} = 4.02$) การประเมินผล ($\bar{X} = 3.92$) เนื้อหา ($\bar{X} = 3.87$) จุดประสงค์ ($\bar{X} = 3.83$) และภาษา ($\bar{X} = 3.75$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านจุดประสงค์ พบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกเรื่องได้แก่ สารสำคัญของแต่ละหน่วยช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับหัวข้อของเนื้อหาในหลักสูตร และคำชี้แจงในหลักสูตรช่วยให้เข้าใจวิธีการเรียน และขอขยายเนื้อหาชัดเจน

1.2 ด้านเนื้อหาพบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากได้แก่ เนื้อหาให้ความรู้ที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานได้ และมีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่วนความคิดเห็นในระดับปานกลางได้แก่เนื้อหาจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เนื้อหาน่าสนใจน่าติดตามการจัดลำดับเนื้อหาในแต่ละบทแต่ละหน่วยต่อเนื่องและสอดคล้องกัน เนื้อหามีความสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน และเนื้อหาของหลักสูตรอ่านเข้าใจง่าย

1.3 ด้านภาษาพบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ได้แก่ การใช้ภาษาอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนภาษาที่ใช้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และระดับภาษาที่ใช้ง่ายต่อการเข้าใจ

1.4 ด้านกิจกรรมในการเรียนพบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สรุปท้ายบทช่วยในการสรุปความรู้ที่เรียนมาได้ การทดสอบตนเองหลังเรียนช่วยให้ทราบผลการเรียนรู้หลังการเรียนของตนเองได้ คำแนะนำท้ายบทสามารถปรับปรุงวิธีการเรียนของตนเองได้ คำแนะนำท้ายบททำให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ๆ การเฉลยคำถามท้ายบททำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของวิชามากขึ้น และแบบทดสอบตนเองก่อนเริ่มเรียนช่วยให้ทราบระดับความรู้เดิมของตนเอง

1.5 ด้านการประเมินผลพบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ได้แก่ การทำแบบทดสอบทุกเดือนทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำคำถามท้ายบทและการทำแบบทดสอบทุกเดือนทำให้ผู้เรียนสรุปและทบทวนความรู้ด้วยตนเองการตรวจแบบทดสอบโดยวิทยากร ทำให้เกิดความมั่นใจในเนื้อหาที่เรียนการให้คะแนนของวิทยากรทำให้เกิดกำลังใจมากขึ้น และเนื้อหาในแบบทดสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชาในบทเรียน

1.6 ด้านรูปแบบการนำเสนอความรู้พบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ได้แก่ การอธิบายความหมายของเนื้อหาวิชาโดยใช้ภาพประกอบทำให้เข้าใจง่ายขึ้นการอธิบายเนื้อหาโดยใช้ภาพประกอบช่วยให้การเรียนน่าสนใจ การนำเสนอความรู้เป็นกรณีศึกษาช่วยให้เข้าใจเนื้อหาวิชาชัดเจนขึ้น และยกตัวอย่างประกอบเป็นกรณีศึกษาช่วยให้เกิดความคิดเชิงปฏิบัติในการใช้ความรู้

2. ประโยชน์ของเนื้อหาต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1) ประโยชน์ของเนื้อหาในชุดการเรียนด้วยตนเอง พบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เนื้อหาวิชาที่มีประโยชน์ต่อการนำมาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพเนื้อหาวิชาสามารถเพิ่มพูนความรู้ในการทำงานทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานเนื้อหาวิชาสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานได้ช่วยให้เข้าใจวิธีการทำงานได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความเหมาะสมและประโยชน์ของชุดการเรียนด้วยตนเอง สำหรับหลักสูตรการศึกษาอบรมทางไกลของศูนย์ฝึกอบรมทางไกล สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลของศูนย์ฝึกอบรมทางไกล สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยใน 5 หลักสูตร โดยเรียงลำดับจากหลักสูตรที่มีผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ หลักสูตรการพัฒนาหัวหน้างานคิดเป็นร้อยละ 34.80 หลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 2.580 หลักสูตรกลยุทธ์ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาคิดเป็นร้อยละ 16.30 หลักสูตรทักษะในการปรับปรุงงานคิดเป็นร้อยละ 13.60 และหลักสูตรการจัดระเบียบสถานที่ทำงานด้วยกิจกรรม 5 ส. คิดเป็นร้อยละ 9.50 ตามลำดับ

ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลมีภูมิหลังแตกต่างกันใน 6 ด้าน คือ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน คะแนนที่รับรู้จากการทำแบบทดสอบ ช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม และปริมาณการอ่านชุดการเรียนด้วยตนเอง ผู้วิจัยพบว่าด้านวุฒิการศึกษาเป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากกว่าผู้จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.00 และร้อยละ 47.00 ด้านตำแหน่งงานเป็นผู้มีตำแหน่งหัวหน้างาน หรือหัวหน้าฝ่ายมากกว่าผู้ปฏิบัติตนคิดเป็นร้อยละ 79.50 และร้อยละ 20.50 ด้านประสบการณ์ในการทำงานเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 87.50 และร้อยละ 12.50 คะแนนที่รับรู้จากการทำแบบทดสอบเป็นผู้มีคะแนน 60 คะแนนขึ้นไป มากกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า 60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 91.30 และร้อยละ 8.70 ช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมเป็นผู้ซึ่งจบตามกำหนดของหลักสูตรมากกว่าผู้จบช้ากว่ากำหนดของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 93.60 และ ร้อยละ 6.40 สำหรับด้านปริมาณการอ่านชุดการเรียนด้วยตนเอง 1 ครั้งก่อนทำแบบทดสอบมากกว่าผู้ที่อ่าน 2 ครั้งขึ้นไปก่อนทำแบบทดสอบคิดเป็นร้อยละ 63.30 และร้อยละ 36.70

จากข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลส่วนใหญ่เป็นผู้มีภูมิหลังแตกต่างกันทั้ง 6 ด้าน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนรายบุคคล คือ ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลของสกินเนอร์ (Skinner : 1998, อ้างถึงในสมนึก แปลกสนอง,

2539) นักการศึกษาที่ได้นำหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนว่า จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งอาจแตกต่างทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความต้องการ ฯลฯ อันเป็นองค์ประกอบที่ผู้จัดการศึกษา หรือผู้จัดการฝึกอบรมและการฝึกอบรมทางไกลจำเป็นต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญ เพราะมีผลต่อการเรียนรู้และประสิทธิผลของการฝึกอบรม ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับทฤษฎีดังกล่าวที่ว่า การจัดการศึกษา การฝึกอบรม และการฝึกอบรมทางไกลซึ่งจะต้องใช้สื่ออุปกรณ์ในการเรียนการสอนชุดการเรียนด้วยตนเอง หรือชุดฝึกอบรมในรูปแบบของสื่อเอกัตบุคคล ผู้บริหารหลักสูตร ผู้จัดทำและผู้ผลิตสื่ออุปกรณ์จำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของบุคคล ภายใต้ความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ที่สุด

2. ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการเรียนด้วยตนเอง

2.1 ด้านความเหมาะสม

ผู้วิจัยได้ศึกษา ความคิดเห็นของผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลของศูนย์ฝึกอบรมทางไกล สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเองใน 6 ด้าน คือ จุดประสงค์ เนื้อหา ภาษา กิจกรรมในการเรียน การประเมินผลและรูปแบบการนำเสนอความรู้ พบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลมีความคิดเห็นด้านความเหมาะสมโดยรวมของชุดการเรียนด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) การประเมินผล ($\bar{x} = 3.92$) เนื้อหา ($\bar{x} = 3.87$) จุดประสงค์ ($\bar{x} = 3.83$) และภาษา ($\bar{x} = 3.75$) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบที่สำคัญของชุดฝึกอบรมทางไกล หรือชุดการเรียนด้วยตนเองที่วิชัย วงษ์ใหญ่ (2530) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนด้วยตนเองที่มีความเหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้และใช้เนื้อเป็นสื่อเอกัตบุคคลในการศึกษา การฝึกอบรม หรือ การฝึกอบรมทางไกล จะต้องประกอบด้วย 1) แนวคิดสำคัญ ในการอธิบายภาพรวม หรือความเป็นมาของชุดการเรียนเกี่ยวกับสมมติฐานความเชื่อ โครงสร้างและรูปแบบชุดการเรียน และระบุว่าผู้เรียนควรมีความรู้พื้นฐานอะไรบ้างที่จำเป็นจุดประสงค์การเรียน จะเป็นสิ่งกำหนดทิศทางการเรียนในเรื่องนั้นๆ ว่ามีความคาดหวังจะให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในเรื่องใด 2) จุดประสงค์การเรียนจะต้องชัดเจน และชี้ทางไปสู่การออกแบบกิจกรรม การเสนอเนื้อหาและการประเมินผล 3) การประเมินผลเบื้องต้นมีจุดประสงค์ 2 ลักษณะ คือ 3.1) เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความพร้อมของผู้เรียน 3.2) เพื่อวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนเกี่ยวกับสาระความรู้ในชุดการเรียนว่ามีความรู้ในระดับเกณฑ์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด 4) กิจกรรมการ

เรียน จะต้องยึดจุดประสงค์เป็นหลัก และจะต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ 5) การประเมินผลหลังการเรียนจะเป็นการวัดความรู้ในสาระของชุดการเรียนด้วยตนเอง อาจจะเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันแบบประเมินผลเบื้องต้นหรือแยกอีกฉบับหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการออกแบบชุดการเรียนด้วยตนเอง นอกจากนี้หากพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญของการฝึกอบรมทางไกลซึ่งประกอบด้วยตัวสื่อ การจัดบทเรียน และลักษณะผู้เรียนล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการฝึกอบรมทางไกล ตามที่ทวิป อภิลิทธิ (2528) ได้กล่าวว่า การที่ผู้เรียนอยู่ไกลกัน และต้องเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญ สื่อหรือชุดการเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะต้องเอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองในการผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง โดยยึดหลักจิตวิทยาที่มนุษย์ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสื่ออยู่ตลอดเวลา ดังนั้นชุดการเรียนด้วยตนเองที่มีชีวิตชีวา โดยคำนึงถึงผู้เรียนที่ต้องทราบผลการกระทำและการเสริมแรงเพื่อให้กำลังใจแก่ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองจนประสบผลสำเร็จ

จากผลการวิจัย และแนวคิดข้างต้นทำให้ผู้วิจัยทราบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลทั้ง 5 หลักสูตรมีความคิดเห็นว่าชุดการเรียนด้วยตนเองของคุณฝึกอบรมทางไกล สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยมีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ชุดการเรียนด้วยตนเองที่มีความเหมาะสมนั้น นอกจากจะมีความถูกต้องตามหลักวิชาการแล้ว จะต้องมุ่งให้ผู้เรียนมีอิสระในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการของพื้นฐานการเรียนการสอน รวมทั้งให้ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงด้วยรูปแบบวิธีการต่างๆ และมีการประเมินผลงานเพื่อให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเองอย่างต่อเนื่องด้วย

2.2 ด้านประโยชน์ของเนื้อหา

ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลทั้ง 5 หลักสูตรมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาในชุดการเรียนด้วยตนเองมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เนื้อหาวิชามีประโยชน์ต่อการนำมาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มพูนความรู้ในการทำงาน ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน นำมาประยุกต์ใช้ในงานและช่วยให้เข้าใจวิธีการทำงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลักษณะ พาณิชคุมผล (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่องการติดตามผลการดำเนินการฝึกอบรมโดยวิธีการสอนทางไกลหลักสูตรความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติราชการสำหรับข้าราชการบรรจุใหม่ในสวนภูมิภาค พบว่า เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความเพียงพอ และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การที่ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกล

ได้รับประโยชน์จากเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นสื่อหลักในการฝึกอบรมทางไกลมากเท่าใด ก็จะทำให้ได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมทางไกลมากขึ้นเท่านั้น

2.3 ด้านประโยชน์ของการนำเนื้อหาไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่

จากการวิจัยพบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลมีความคิดเห็นด้านประโยชน์ของการนำเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง ได้แก่ การใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการวางแผนการทำงาน การใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนเพื่อการแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำงานแก่เพื่อนหรือผู้บังคับบัญชา การใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนเพื่อการแก้ปัญหาในการทำงาน และการนำตัวอย่างประกอบในเนื้อหาไปใช้ในการทำงาน ตามที่ Knowles (1975) ได้กล่าวถึงหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่ว่าผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนด้วยความตั้งใจหรือเอาใจใส่ เมื่อเรื่องที่เรียนมีประโยชน์และมีความจำเป็นที่จะเรียนรู้เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของนุปรกรณ์ จันทรปกรณ์ (2532) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลโครงการฝึกอบรมในหน่วยงานสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเห็นว่าการฝึกอบรมทางไกลจะสัมฤทธิ์ผลได้ ต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่างเช่น ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิธีการดำเนินการฝึกอบรมทางไกล และตัวผู้รับการฝึกอบรมเอง เช่น การมีเป้าหมายการฝึกอบรมที่ชัดเจน มีความต้องการเรียนรู้โดยไม่ถูกบังคับ มีกำลังใจและความอดทนที่จะต่อสู้อากัน เพื่อจะบรรลุเป้าหมาย ผู้รับการอบรมอาจจะมีข้อจำกัดด้านเวลา ความเข้าใจเนื้อหาต่างๆ หรือวิธีการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอาจมีปัญหาในบางเรื่อง ทำให้มีความเห็นว่าเนื้อหามีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าสื่อประกอบในการฝึกอบรมทางไกล หรือชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง หากผู้สร้างผู้จัดทำหรือผู้ผลิตชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรคำนึงถึงความเหมาะสมตามหลักการศึกษาด้วยตนเอง และหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการฝึกอบรมที่จะช่วยให้ผู้รับการฝึกอบรมทางไกลจะได้เห็นแนวทางการนำไปใช้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและประโยชน์ของเนื้อหาต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามภูมิหลังที่แตกต่างกัน 6 ด้าน

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน 6 ด้าน คือ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน คะแนนที่ได้รับจากการทำแบบทดสอบ ช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม และปริมาณการอ่านชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีตัวแปรอิสระ 5 ด้าน ซึ่งไม่มีความแตกต่างตามนัยสำคัญทางสถิติ มีเพียงตัวแปร 1 ด้าน คือ วุฒิการศึกษาเท่านั้นที่แตกต่างกัน ซึ่งจะขออภิปรายดังต่อไปนี้

3.1 ด้านวุฒิการศึกษา ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน คือ การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้วิจัยหลายๆ ท่าน เช่น ภารดี ศิริบุรี (2525) พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าเป็นบุคคลที่มีการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่า และสำลี ทองธิว (2526) กล่าวว่า ครูที่มีการศึกษาสูงมักจะมีแนวโน้มที่จะยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาได้ดีกว่าและเร็วกว่าครูทั่วไป จากผลการวิจัยทำให้พบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และต่ำกว่าระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านเนื้อหา ภาษากิจกรรมในการเรียน การประเมินผลและรูปแบบการนำเสนอความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านจุดประสงค์มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ในส่วนของประโยชน์ของเนื้อหาและการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยรวมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อแยกเป็นรายด้าน คือ ด้านประโยชน์ของเนื้อหาในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและประโยชน์ในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเกี่ยวกับประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สันทัด และพิมพีใจ ภิบาลสุข (2525) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งใช้เป็นสื่อเพื่อการเรียนด้วยตนเอง การฝึกอบรม หรือการฝึกอบรมทางไกล จะสามารถแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น วุฒิการศึกษา ความพร้อม งบประมาณ เพราะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และโอกาสต่างๆ ซึ่งผู้เรียนแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการเรียนด้วยตนเองในด้านความเหมาะสม ประโยชน์ของเนื้อหาและการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จึงอาจกล่าวได้ว่าชุดการเรียนด้วยตนเองมีความเหมาะสมและเนื้อหา มีประโยชน์ในการนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่สำหรับผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากกว่าผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป เพราะจากประสบการณ์และความรู้พื้นฐานของผู้ฝึกอบรมมีส่วนสำคัญในการกำหนดเนื้อหา การเรียบเรียง และเรื่องภาษาให้เหมาะสม ดังนั้นในการจัดทำชุดการเรียนข้อสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือ ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนที่มีผลต่อการทำความเข้าใจเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อในการเรียน การจัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน ซึ่งสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านพื้นฐานการศึกษาได้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามศักยภาพของตน และบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมทางไกลได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิผลสูง

3.2 ด้านตำแหน่งงาน ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลที่มีตำแหน่งงานต่างกัน คือหัวหน้างานหรือหัวหน้าฝ่ายกับผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเองไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน สำหรับประโยชน์ของเนื้อหาและการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักทริยา พัฒนางกูร (2536) พบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการในสวนภูมิภาคของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนที่มีอายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งและระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นว่าเนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีประโยชน์และเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3.3 ด้านประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลที่มีประสบการณ์ในการทำงานคือต่ำกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเอง และประโยชน์ของเนื้อหาและการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาโรจน์ แผงยัง

(2536) ที่ให้ความคิดเห็นว่านักฝึกอบรมที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน จะมีการยอมรับการเรียนรู้หรือนวัตกรรมและเทคโนโลยีปีการศึกษาแตกต่างกัน

3.4 ด้านคะแนนที่ได้รับจากการทำแบบทดสอบ ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลที่ได้คะแนนต่ำกว่า 60 คะแนน กับได้ 60 คะแนนขึ้นไป มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเอง และประโยชน์ของเนื้อหาและการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนต์ผกา เกียรติภักดีกุล (2535) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่สอบผ่าน และสอบไม่ผ่านของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีพฤติกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

3.5 ด้านช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลที่จบตามกำหนดหลักสูตร และจบช้ากว่ากำหนดหลักสูตร มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเองมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านจุดประสงค์ และด้านกิจกรรมในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหาและการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับข้อแนวคิดของ Dick 1981 (อ้างถึงในสุภาพรณ์ ธีรสวัสดิ์, 2540) ที่กล่าวว่า การใช้เวลาทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาและทัศนคติของนักศึกษา จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมเป็นปัจจัยตัวหนึ่งซึ่งทำให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งในด้านความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเอง ประโยชน์ของเนื้อหาและประโยชน์ของการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่

3.6 ด้านปริมาณการอ่านชุดการเรียนด้วยตนเอง ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลที่มีปริมาณการอ่านชุดการเรียนด้วยตนเอง 1 ครั้งก่อนทำแบบทดสอบ และผู้อ่าน 2 ครั้งขึ้นไปก่อนทำแบบทดสอบมีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน สำหรับความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเอง พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านกิจกรรมในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประโยชน์ของเนื้อหาและการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ พบว่ามี

ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ ทิมพันธ์วงศ์ (2537) กล่าวถึง การฝึกอบรมที่เหมาะสมว่าปริมาณการฝึกหัดและการอ่านชุดการเรียนด้วยตนเอง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ หากผู้เรียนศึกษาทบทวนทำแบบฝึกหัดหรือทบทวนเนื้อหาในบทเรียนมากเท่าไร ผู้เรียนก็จะได้รับการเรียนรู้ดียิ่งขึ้น เพราะจากผลการวิจัยนี้ ผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลที่มีปริมาณการอ่านชุดการเรียนด้วยตนเองต่างกันมีความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเอง ประโยชน์ของเนื้อหาและการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะอื่นๆ

4.1 ด้านความเหมาะสมของชุดการเรียนด้วยตนเองผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกล เห็นว่าชุดการเรียนด้วยตนเองมีความเหมาะสมดีแล้วและมีข้อเสนอเพิ่มเติมดังนี้ ด้านจุดประสงค์ สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร ด้านภาษาที่ใช้ง่ายทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น ส่วนด้านกิจกรรมในการเรียนเมื่อศึกษาด้วยตนเองจบแล้วทำแบบทดสอบท้ายบททำให้ได้ทบทวนบทเรียนและด้านการประเมินผล คำแนะนำของวิทยากรทำให้เข้าใจในเนื้อหามากขึ้น

4.2 ด้านระเบียบวิธีการศึกษาด้วยตนเองผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลเห็นว่า สะดวกต่อการปฏิบัติดี ส่วนความคิดเห็นด้านความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติ มีข้อเสนอแนะคือ ระยะเวลาในการส่งแบบทดสอบคืนผู้เรียน วิธีการประเมินผล ระยะเวลาที่กำหนดให้ศึกษาชุดการเรียนในแต่ละชุดวิชา วิธีการแนะนำหลักสูตรระยะเวลาในการจัดส่งชุดการเรียน วิธีการจัดส่งชุดการเรียน วิธีการชำระค่าธรรมเนียมทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาปรับปรุงเพื่อพัฒนาต่อไป

4.3 ด้านวิธีการดำเนินการฝึกอบรมทางไกลผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลเห็นว่า ด้านการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับและการติดตามผลกับผู้เรียนมีอย่างสม่ำเสมอ ส่วนในด้านการให้บริการเมื่อมีปัญหาข้อสงสัย เจ้าหน้าที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้เสมอและการส่งเอกสารชุดการเรียนได้ตรงเวลาตามกำหนดส่วนเนื้อหาวิชาที่ต้องการเพิ่มเติม คือเทคนิคและกลยุทธ์ในการพัฒนางาน การให้บริการ การสื่อสาร และด้านภาษาต่างๆ

4.4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ พบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกล เห็นว่าควรจัดให้มีการพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้เรียน เพื่อเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน การจัดสื่อการสอนให้มากขึ้น เช่น เทปเสียง วีดีโอ จัดให้มีการปฐมนิเทศก่อนเริ่มเรียน และปัจฉิมนิเทศน์เมื่อเรียน

จบ ตลอดจนมีหลักสูตรให้เลือกมากขึ้น และจัดทำหลักสูตรซึ่งเขียนโดยนักธุรกิจหรือนักวิชาการชาวไทยเป็นต้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยเรื่อง ความเหมาะสมและประโยชน์ของชุดการเรียนด้วยตนเองสำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมทางไกลของสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยครั้งนี้ ควรจะนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการจัดฝึกอบรมทางไกล คือ

1. ควรจัดทำหรือผลิตชุดการเรียนด้วยตนเองเพื่อใช้เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ในการฝึกอบรมทางไกลในหลักสูตรต่อไปของสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย โดยยึดหลักการทางวิชาการต่างๆ และคำนึงถึงความเหมาะสมทั้ง 6 ด้าน คือ จุดประสงค์ เนื้อหา ภาษา กิจกรรมในการเรียน การประเมินผล และรูปแบบการนำเสนอความรู้ ตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคล และจิตวิทยาการเรียนรู้แบบเอกัตบุคคล เพื่อให้การฝึกอบรมทางไกลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. ควรจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในด้านต่างๆ ให้มากขึ้น โดยเนื้อหาหลักสูตรอาจจัดสร้างจากประสบการณ์ของนักธุรกิจชาวไทย หรือหลักสูตรด้านการวางแผนกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเป็นทางเลือกในการเรียนรู้ให้มากขึ้น
3. กิจกรรมและวิธีการดำเนินการฝึกอบรมทางไกล ซึ่งจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการสื่อสารทางเดียวให้ลดลง เช่น การจัดปฐมนิเทศน์ การปัจฉิมนิเทศน์ การพบปะระหว่างผู้เรียน หรือการพบวิทยากร เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมจะช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาความต้องการของบุคคลทั่วไปหรือผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลเกี่ยวกับรูปแบบของชุดการเรียนการสอน และการใช้สื่อเสริมอื่นๆ ประกอบชุดการเรียนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นและความต้องการของทั้ง 2 กลุ่มว่ามีความคาดหวังต่อชุดการเรียนด้วยตนเองในการฝึกอบรมทางไกล แตกต่างหรือเหมือนกันในข้อใด เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกอบรมทางไกลให้มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการสำรวจความต้องการของบุคคลทั่วไปหรือผู้ผ่านการฝึกอบรมทางไกลของสถาบันต่างๆ เพื่อจัดทำหลักสูตรใหม่ที่น่าสนใจ และสามารถก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการประเมินผลความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางไกล ทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยจำแนกตามภูมิภาคที่แตกต่างกัน จากนั้นนำความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม มาเปรียบเทียบกัน เพื่อศึกษาและนำข้อค้นพบที่ได้มาใช้เพื่อประยุกต์ ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการฝึกอบรมทางไกลของทุกสถาบันให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด